

Dutch Dairy Board

p/a Gedempte Schuinesloot 3

7776 PD Slagharen

tel.: 06 – 30105890

email: info@ddb.nu

Internet: www.ddb.nu

Aan

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Tweede Kamer der Staten Generaal

Datum: 01 juli 2020

Betreft: consultatie Wet democratisering waterschappen

Ls.,

Het bestuur van Dutch Dairy Board heeft kennisgenomen van de ingediende wetswijziging van mevrouw Bromet, en de daaraan gekoppelde consultatie waarbij eenieder wordt uitgenodigd een reactie op het voorstel in te dienen. Als doelgroepen die worden geraakt noemt u de Kamer van Koophandel, LTO en de Unie van Waterschappen. Daarnaast worden burgers beïnvloed omdat zij meer zeggenschap krijgen. De DDB is van mening dat geborgde zetels van evident belang zijn voor de landbouw en het algemeen belang en dat alle boeren daarbij een groot belang hebben én van groot belang zijn voor deugdelijk waterbeheer.

In de Memorie van Toelichting Wet Democratisering Waterschappen wordt een de historie geschetst hoe de structuur van de Waterschappen door de eeuwen heen tot stand is gekomen en waarom dat zo zou zijn. De voorziene wetswijziging is volgens de opstellers bedoeld om het waterschap volledig te democratiseren zodat de gevestigde belangen van de agrarische sector en het bedrijfsleven op een eerlijke wijze tegen nieuw ontstane belangen rondom waterbeheer worden afgewogen en daarmee zorgt dat het bestuur van de waterschappen meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zouden zijn op waterbeheer. Bovendien zou het toenemend belang en de toegenomen relatieve financieringslast van huishoudens worden vertaald naar een democratische bestuurslaag die deze ontwikkelingen in acht neemt.

Wat de initiatiefnemers een Memorie van Toelichting noemen, bestempelt DDB als een Memorie van Misleiding. Zaken worden hierin - evenals bij het initiatiefwetsvoorstel - vanuit een politiek "donkergroene hoek" weergegeven waarbij het neerzetten van een onvolledig en negatief beeld van de rol die de landbouw speelt, niet wordt geschuwd. Om zo met name de landbouw, om persoonlijk moverende redenen, aan de kant te duwen waarbij men het belang van het grote geheel, in dit geval goed waterbeheer, uit het oog verliest.

In feite precies datgene wat je in een waterschap - wiens taak het is goed waterbeheer uit te voeren om enerzijds droge voeten te houden en anderzijds voldoende en schoon water te houden - niet wilt; politieke agenda's.

Goed waterbeheer is complex, inhoudelijke dossierkennis en verstand van zaken zijn daarbij van evident belang. De landbouwsector, natuurorganisaties en waterbeheerders beschikken over deze onontbeerlijke hydrologische kennis voor goed waterbeheer in Nederland. Met name de laatste jaren waarin alle grondeigenaren te kampen hebben met enorm droge periodes is goed waterbeheer (met verstand van zaken) in onderlinge samenhang van groot belang. De burger, tevens afhankelijk van water, zal daarbij moeten vertrouwen op de kennis van eigenaren van gronden die de volledige omvang van het watersysteem in Nederland begrijpen en daarop vanuit kennis kunnen sturen.

In de Memorie van Toelichting staat in de inleiding dat o.a. de uitstroom van mest de waterkwaliteit van Nederland verder onder druk zet waarbij direct een koppeling wordt gelegd tussen de Nederlandse landbouw en de verslechtering van de kwaliteit van het oppervlaktewater. In de tekst staat onder meer: "De vervuiling van ons oppervlaktewater heeft er toe geleid dat er de afgelopen jaren twintig waterwinputten in Oost- en Zuid-Nederland gesloten zijn, en dat er bij 89 waterwinputten tussen 2000 en 2015 hogere doses meststoffen zijn gemeten dan wettelijk is toegestaan." (pagina 1). Wat niet wordt benoemd, maar wel van belang is om tot een afgewogen oordeel te komen over dit wetsvoorstel, is de vraag waar die nutriënten in het oppervlakte water vandaan komen. Nederland ligt feitelijk aan het eind van het stroomgebied, 60% tot 75% van ons oppervlaktewater is afkomstig uit het buitenland. Of de nutriënten die nu wordt toegerekend aan de Nederlandse landbouw, wel daadwerkelijk aan de Nederlandse landbouw toe te rekenen zijn, is tot nu toe nooit gemeten. Dit is noodzakelijk om de bron van vervuiling vast te kunnen stellen om daadwerkelijk effectief beleid te kunnen ontwikkelen! Dat de steeds hogere druk op onze watersystemen in Nederland, door een sterk toenemende bevolking, een waterzuiveringssysteem dat deze bevolkingsgroei niet aankan (een aanzienlijk percentage van het rioolwater beland in Nederland ongezuiverd op het oppervlaktewater) en een rioleringsysteem dat regelmatig overloopt door hoosbuien, niet worden behandeld in de Memorie van Toelichting - maar wel degelijk een grote invloed hebben op de kwaliteit van het Nederlandse oppervlaktewater én op de kosten van het waterbeheer - toont opnieuw de suggestieve toonzetting van de opstellers aan en bewijst geenszins nut of noodzaak om de geborgde zetels af te schaffen. Juist kennis van zaken en feitelijkheden als hierboven genoemd dienen in de waterschappen ingebracht te worden om de waterkwaliteit te verbeteren, processen die niet beïnvloed moeten worden door politieke agenda's of persoonlijke overtuigingen.

Dat het wetsvoorstel gaat over "democratisering waterschappen" is opmerkelijk omdat de commissie die het voorstel heeft gedaan bestaat uit leden die zich van tevoren al hebben uitgesproken tegen geborgde zetels te zijn. Een ondemocratisch proces, omdat door vooringenomenheid van de commissieleden de uitkomst van het voorstel al op voorhand vaststaat.

In de Memorie van Toelichting wordt gesteld dat de belangen van de agrarische sector en het bedrijfsleven de boventoon voeren door de geborgde zetels. Dit is een onjuiste voorstelling van zaken: ook natuurorganisaties hebben geborgde zetels. Daarnaast is het zo dat 70% van de zeggenschap bij waterschappen ligt bij ingezetenen, slechts 30% zijn geborgde zetels. Wij constateren dat dit niet is genoemd, wat de onafhankelijkheid van de commissie wederom ter discussie stelt.

De waterschappen en de toegekende geborgde zetels zijn er niet voor niets, de nauwe verbondenheid maakt goed waterbeheer over de volle breedte mogelijk en draagt bij aan de taak van het waterschap en zorgt dat de voortgang niet in gevaar komt. De geborgde zetels worden toegekend aan experts, o.a. vanuit de landbouw én natuurorganisaties, die het ambtenarenapparaat en de vaste waterschapsleden versterken. Voor goed waterbeheer zijn verstand van water(systemen), dossierkennis, en een lange termijnvisie onontbeerlijk. Het vermengen van goed waterbeheer met politieke agenda's veroorzaakt vooralsnog vaak onnodig en ongewenst oponthoud en andere negatieve bijeffecten!

In de Memorie van Toelichting wordt (op pagina 2) gesteld dat de relatieve financieringslast van de agrarische sector en het bedrijfsleven afgenomen is ten opzichte van burgers en huiseigenaren. Nu heeft het feit dat de waterschapslasten zijn toegenomen voor de burgers (ingezetenen) er naar wij aannemen niet automatisch toe geleid dat de kennis van water en waterbeheer met hetzelfde percentage is gestegen.

Vervolgens wordt op pagina 4 duidelijk dat deze opdeling in de categorieën burgers, huiseigenaren, agrarische sector en bedrijfsleven op pagina 2, niet-correct is – hetgeen de opstellers van deze Memorie van Toelichting weten aangezien zijn op pagina 4, de beantwoording van Kamervragen omtrent de waterschapheffingen opvoeren in de verwijzingen (16). De heffing van de huidige waterschapsbelasting wordt over 4 groepen verdeeld: ingezetenen (burgers), eigenaren gebouwen (bedrijven en huiseigenaren: 'bebouwd'), grondeigenaren (agrarische sector: 'onbebouwd') en eigenaren van natuurterreinen. Boeren betalen daarbij vaak voor meerdere categorieën: als grondeigenaar, als ingezetene én als eigenaren gebouwen (en een aantal andere posten zoals Zuiveringsheffing en Wegenheffing). Waarmee deze Memorie van Toelichting opnieuw kiest voor een misleidende weergave van de reële situatie. Daarnaast wordt aan onbebouwd (grondeigenaren) een fikse verhoging doorberekend, veroorzaakt doordat er jaarlijks vele hectares verschuiven van onbebouwd naar natuur. Hierdoor zijn er minder hectares in onbebouwd, maar de heffing die moet worden opgebracht, blijft gelijk, deze staat vast. Daarbij kan de bizarre situatie ontstaan dat als er in één waterschap bijna alle grond wordt omgezet naar natuur, één grondeigenaar alle waterschapsbelasting moet betalen. Feit is dat de lasten voor de agrarische sector buitenproportioneel zijn toegenomen ten opzichte van de andere categorieën.

Het bestuur van Dutch Dairy Board is wel de mening toegedaan dat voor goed en verantwoord waterbeheer de onderlinge samenhang en samenwerking met natuurorganisaties beter kan. De belangen zijn regelmatig tegengesteld: de natuurorganisaties willen op strategisch plekken in beken het water vasthouden om te snelle doorstroming te voorkomen. De landbouwsector heeft vooral belang bij een snelle doorstroming bij veel regen om het water versneld af te kunnen voeren. De waterschappen, natuurorganisaties en de landbouw zullen in het algemeen belang en voor zowel landbouw als natuur zorg moeten dragen voor goede afstemming en regie over de waterhuishouding in Nederland. Dat het recht van aanwijzing voor landbouw exclusief bij LTO ligt is op zijn minst wel opmerkelijk te noemen; een actualisatie op dit punt van de geborgde zetel vanuit de landbouw is derhalve aan te bevelen.

De term "natuur inclusieve landbouw" die de Minister van Landbouw heeft geïntroduceerd geeft de noodzaak van geborgde zetels van zowel natuurorganisaties als de landbouwsector al aan. De keuze voor het afschaffen van geborgde zetels in waterschappen staat haaks op andere beleidsontwikkelingen en besluiten die door de Overheid zijn genomen.

Hoogachtend,

Het bestuur van Dutch Dairy Board
Sieta van Keimpema, voorzitter